

Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігі

Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті

**Л.Н. ГУМИЛЕВ атындағы
ЕУАЗИЯ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
ЗАН ФАКУЛЬТЕТИНІН
құрылғанына 20 жыл толуына арналған
«ҚҰҚЫҚ ЖҮЙЕСІ МЕН ЗАМАНАУИ МЕМЛЕКЕТ: МӘСЕЛЕЛЕРІ,
ДАМУ ҮРДІСТЕРІ ЖӘНЕ КЕЛЕШЕГІ»
атты халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференция
МАТЕРИАЛДАРЫНЫН ЖИНАҒЫ
17 мамыр 2019 жыл, Нұр-Сұлтан қ.**

МАТЕРИАЛЫ СБОРНИКА

Международной научно-практической конференции
**«ПРАВОВАЯ СИСТЕМА И СОВРЕМЕННОЕ ГОСУДАРСТВО:
ПРОБЛЕМЫ, ТЕНДЕНЦИИ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ»**
посвященной 20 летию
**ЮРИДИЧЕСКОГО ФАКУЛЬТЕТА
ЕНУ имени Л.Н. ГУМИЛЕВА
17 мая 2019 года, г. Нур-Султан**

Нұр-Сұлтан, 2019

**ӘОЖ 342(063)
КБЖ 67. 4000.1
К18**

Редакциялық алқа:

Амандықова С.К., Ибрагимов Ж.И., Өмірзақов П.К., Хайрмуханмедов Н.И., Тлепина Ш.В., Нурмағамбетов А.М., Сембекова Б.Р., Мырзатаев Н.Д., Женисов С.К. Баймолдина С.М., Бердиярова Ж.С., Абаева Х.

Заң факультетінің құрылғанына 20 жыл толуына арналған «Құқық жүйесі мен заманауи мемлекет: мәселелері, даму үрдістері және келешегі» атты халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференция материалдарының жинағы 17 мамыр 2019 жыл. Жалпы редакциясын басқарған: Е.Б.Сыдықов. – Нұр-Сұлтан: Л.Н. Гумилев атындағы ЕҰУ, 2019. – 687 бет.

ISBN 978-601-337-176-4

Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің заң факультетінің құрылғанына 20 жыл толуына арналған «Құқық жүйесі мен заманауи мемлекет: мәселелері, даму үрдістері және келешегі» атты халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференция материалдарының жинағы және құқықтық мемлекеттік: қоғамды жаңғырту және тұрақтылық, Қазақстан Республикасындағы азаматтық құқықтың дамуы мен қазыргі құрылу тенденциялары, қылмыстық сот төрелігі: заманауи заңдар жүйесіндегі дәстүрлер мен жаңалықтар, заманауи мемлекеттің жүйесінде өзгерістер енгізудің халықаралық құқығының ықпалы, Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасындағы құқықтар туралы ғылыми мақалаларды қамтиды. Жинақ заңгер мамандарға және барша қауымға арналған. Барлық материалдар авторлардың баяндауында жарияланды.

ISBN 978-601-337-176-4

ӘОЖ 342(063)
КБЖ 67. 4000.1

© Л.Н.Гумилев атындағы ЕҰУ, 2019

**МАЗМУНЫ
СОДЕРЖАНИЕ**

СЕКЦИЯ 1 ПРАВОВОЕ ГОСУДАРСТВО: СТАБИЛЬНОСТЬ И ОБЩЕСТВЕННАЯ МОДЕРНИЗАЦИЯ		
Abdikarym S.	Legal issues of cyber security in the Republic of Kazakhstan	12
Chumakova A.V., Pletyago T. Y.	The Perspectives of Anti-Corruption Policy in Russian Higher	16
Oraz R.	European Court of Human Rights and Kazakhstan	18
Tortaeva A.E., Sadvokassov K., Sergaliyev D.	Meaning of corruption in Europe and USA	21
Tsoy K.R.	Comparative analysis of international educational standards in the system of higher education in England and the Republic of Kazakhstan	24
Zhanymbek Y.	«Anti-corruption model of Singapore: theoretical and legal aspect»	28
Айдарбеков Н.	ҚР сайлау жүйесін жетілдірудің кейбір жолдары мен мәселелері	31
Амандыкова С.К.	Трансформация вузов в некоммерческие организации	34
Амандыкова С.К., Жамбаев Е.С., Сакиева Р.С.	К вопросу о формировании конституционной идентичности республики казахстан в контексте формирования единой нации	46
Амандыкова С.К. Корпебаев Ж.	Некоторые аспекты цифровизации избирательного процесса в Республике Казахстан	51
Ахмет Б., Бажай Х.	Адамның ар-намысы мен қадір-қасиетінің деффамациядан қорғалу тетіктері	53
Аюпова З.К., Кусаинов Д.У.	Влияние международного права на изменения правовой системы в условиях интеграции	57
Баетова К.К.	Правовое регулирование религиозных браков в МЧП	60
Бажай Х., Ахмет Б	Қазақстан Республикасының билік органдары жүйесінде парламенттік институттың қалыптасуы	64
Байбутаев Ә.Ж.	Қазақстанда сыбайлас жемқорлыққа қарсы тұрудың құқықтық негіздері	69
Байкова Е.А., Махмадинов Д.М.	Негативные последствия реализации вопросов социального обеспечения в Республике Казахстан	75
Бауыржан Жұлдыз Бауыржанқызы	Неприкосновенность внутреннего мира личности и её интересов	78
Бейшембиев Э.Ж.	Кыргызстан: защита личности в национальном и международном публичном праве	83

Болтаев А.Д.	Қазақстан Республикасы азаматтардың сайлау құқығын жүзеге асырудағы әлемдік тәжірибеде туындайтын өзекті мәселелер	86
Бусурманов Ж.Д.	Правовая система и современное государство: проблемы, тенденции и перспективы развития	89
Бырдин Е.Н.	Проблемы защиты прав детей в Российской Федерации и Республике Казахстан: сравнительный анализ	91
Дайрабаева Н.К.	Актуальные вопросы государственных закупок в рамках ЕАЭС	95
Дайрабаева Н.К.	Перспективы совершенствования финансово-правового регулирования в сфере государственных закупок Республики Казахстан	97
Енсебаева А.Р.	Нулевая терпимость к коррупции - основа правового государства	101
Есенбаев Б.	Қазақстан және шетел азаматтарының сайлау құқығы және оның негізгі аспектілері	105
Жаксыбекова Ф.С., Татебаева Г.С.	Авторлық құқықтарды қорғау ерекшеліктері	108
Жанузакова Л.Т.	О понятии «государственный орган» в теории и законодательстве	111
Женисов С.К., Мысыр О.Д.	Сыбайлас жемқорлықпен күрес – бүгінгі таңдағы өзекті мәселе	115
Жуманова М.Х., Алдебаева Д.А.	Система законодательства социального обеспечения	116
Жуманова М.Х., Лукпан М.	Современные методы борьбы с коррупцией	121
Жунубаева М.М.	Банкротство «самозанятых» граждан в Российской Федерации	123
Ибрагимов Ж.И., Бұлақбаев М.	Кәсіби құқықтық мәдениетті қалыптастырудағы конституциялық принциптер	125
Ибрагимов Ж.И., Жугралин С.А.	Механизм правовой защиты прав и свобод ребенка в Республике Казахстан и Российской Федерации	133
Ибрагимов Ж.И., Қырым Д.	Құқық үстемдігі мемлекеттік қызметшілердің кәсіби құқықтық мәдениетінің негізі	135
Ибрагимов Ж.И.	Қазіргі заманғы мемлекеттік қызметшілердің құқықтық мәдениетін жетілдіру	139
Иванова Ж.Б.	Плагиат в модной индустрии: к вопросу о правовой защите творцов моды	144
Капсалям К.Ж., Капсалямова С.С.	Современные проблемы противодействия уголовным правонарушениям в сфере банковской деятельности	147
Капсалямова С.С., Буртебаева А.А.	Актуальные вопросы правового регулирования деятельности министерства финансов Республики Казахстан в условиях цифровизации	151
Каскабаева Т., Альмухамбетов Ж.Н.	Современное состояние сравнительного правоведения как учебной и научной дисциплины	155
Кусаинова Л.И.	Проблемы бедности в Республике Казахстан и куюго правовое регулирование	158

Мырзатаев Н.Д.	КР-дағы жоғары білім беру саласын құқықтық реттеудің теориясы мен тәжірибесі	162
Мырзатаев Н.Д., Сапарбекова Б.Е.	Педагог мәртебесін құқықтық қорғау – адам капиталының негізі	167
Орманова Ш.Ш., Алибеков А.А.	Элементы функционального анализа деятельности акимов сельских территорий	173
Орманова Ш.Ш., Алибеков А.А.	Факторы, влияющие на эффективность управленческой деятельности в системе местного государственного управления и самоуправления	177
Оспанова А.Н.	Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл шаралары жүйесінде сыбайлас жемқорлыққа қарсы құқықтық сананы қалыптастыру	181
Рахимбаев Е.Н.	Генезис судебной системы Кыргызской Республики: проблемы. поиски, решения	185
Сагыналиева В.Ж., Темирбекова М.Л.	Предконституционное развитие досоветского Кыргызстана	191
Садуақасова А.А.	Билікті бөлу идеясын дамытудың негізгі кезеңдері және оны әлем елдерінің конституцияларында бекіту	194
Сәтілда А.Ш., Османова Д.Б.	Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес мәдениетін нығайту мәселелері	198
Сәулен Н.	Заң шығару және атқарушы билік органдарының өзара қарым-қатынасының мәселелері	200
Сивухова В.В., Тохтарова Т.С.	Мир без конфликтов!	204
Сивухова В.В.	Соотношение международного и внутригосударственного права: взаимодействие, автономное сосуществование	207
Смағұлов А.А., Смағұлова Р.А.	Қазақ қоғамындағы азаматтық құқықтық қатынастардың объектілері	211
Смағұлов А.А.	Шариат және қазақ әдет - ғұрып заңдарындағы адам құқықтары мен бостандықтарының өзара үндестігі	216
Смағұлова А.С., Смағұлов А.А.	Әдет-ғұрып заңдарындағы азаматтық қатынас түрлерін құқықтық реттеу аспектілері	220
Смағұлова А.С., Кусаинова Л.И.	Дәстүрлі құқықтың өркениеттілік идеяларының қазіргі қоғамды қалыптастырудағы өзектілігі	225
Стангалиева Г.С.	Нормотворческий процесс в государственном управлении: проблемы и перспективы	228
Тилоева А.М.	Понятие и условия привлечения несовершеннолетних к административной ответственности	231
Тилоева А.М.	Возраст несовершеннолетнего, как особенность административно-правового статуса субъекта административного правонарушения	236
Хайрмуханмедов Н.И.	Қазақстандағы жоғары оқу орындарында эндаумент қорларын құрудың мәселелері	239
Юсупов У.Д.	Правовые аспекты экологического состояния и рационального использования водных ресурсов в Кыргызской Республике	244
Яцек Залесны	Тенденции развития конституционного правосудия в странах Восточной Европы, как выражение спора права	251

	и политики	
СЕКЦИЯ 2 «СОВРЕМЕННЫЕ ТЕНДЕНЦИИ ФОРМИРОВАНИЯ И РАЗВИТИЯ ГРАЖДАНСКИХ ПРАВ В РЕСПУБЛИКЕ КАЗАХСТАН»		
Nurmagambetov A.M.	Issues on the eeu labor legislation harmonization.	255
Абдираймова А.	Проблемы правового регулирования агропромышленного комплекса Республики Казахстан.	261
Алиева Л. Р.	К вопросу становления института исполнительного производства в гражданском процессе Республики Казахстан	264
Бердиярова Ж. С., Совет Д. Қ.	Қызметкерлердің еңбектік құқықтары және оны қорғаудың қажеттілігі	267
Дарменова Д.Б.	Повышение эффективности взаимодействия государственных органов с неправительственными организациями	270
Жусипова Б.А.	Жер қатынастары субъектілерінің құқықтық мәртебесі	274
Калтаева А. Т.	Міндетті медициналық сақтандырудың құқықтық реттелуі	278
Кенес А.К.	Значение и роль инвестиций в развитии экономики	279
Кусаинова Л. И., Смағұлова А. С.	Қазақ қоғамындағы сауда қатынастарының даму эволюциясы	281
Лейтане А. З.	Трудовое право Латвии и Казахстана	284
Марат Н.М., Оразалиев К.О.	Қазақстан Республикасында кәсіпкерлік қызметті стандарттау саласының құқықтық реттелуі	291
Нургалиева Е.Н.	Проблемы правовой защиты социально-уязвимых слоев населения	299
Нұғыманов Е.Е.	Қазақстан Республикасында жер пайдалану құқығының түсінігі және оның түрлері	303
Омарова Э.Б.	Правовое регулирование переводов на другую работу	305
Омарова Э.Б.	Международное регулирование безопасности и охраны труда	308
Омарова Б.А.	Еңбек құқықтарын бұзылудан қорғауды қамтамасыз ететін заңдық кепілдіктер	311
Өмірзақов П.К.	Корпорацияның жарғылық капиталының құқықтық табиғаты	314
Сабырбек Ш. М.	Тендерлік қатынастарды сыбайлас жемқорлықсыз ұйымдастыру, шетелдік тәжірибе	317
Сабырбек Ш.М.	Загрязнение реки Урал: виды решение данной проблемы	320
Сактаганова И.С.	Функции гражданско-правовой ответственности	321
Смағұлов А.А., Смағұлова Р.А.	Қазақ қоғамындағы азаматтық-құқықтық қатынастардың объектілері	328

Хасенов М.Х.	О судебной практике по трудовым спорам: проблемы и решения	332
СЕКЦИЯ 3 УГОЛОВНОЕ ПРАВОСУДИЕ: ТРАДИЦИИ И ИННОВАЦИИ В СИСТЕМЕ СОВРЕМЕННОГО ПРАВА		
Ахпанов А.Н.	Актуальные вопросы теории и практики Казахстанского уголовного процесса	336
Акимжанов Т. К.	О превенции уголовного законодательства Республики Казахстан	340
Балтабаев К. Ж., Татилов Р.У.	Проблема альтернативы лишению свободы по системе наказаний в уголовном кодексе Республики Казахстан	344
Казиканов Т. Т.	О совершенствовании понятия оперативно-розыскной деятельности	347
Ким К. В.	Обвинение в структуре принципа состязательности	351
Сартаева Н.А.	уголовно-исполнительное законодательство Республики Казахстан: современное состояние и перспективы совершенствования	354
Сембекова Б.Р.	Оперативно-розыскная деятельность в противодействии терроризму и экстремизму	358
Скаков А.Б.	Предупреждение экстремистских проявлений среди несовершеннолетних и молодежи Казахстана	362
Сматлаев Б.М., Казбек Ж.А.	Практические аспекты реализации противодействия коррупции для государственных и муниципальных служащих Казахстана и России	368
Баймолдина С.М.	Уголовная ответственность за воспрепятствование предпринимательской деятельности в Республике Казахстан	374
Бырдин Е. Н.	Проблемы защиты прав детей в российской федерации и Республике Казахстан: сравнительный анализ	378
Верченко Н. И.	Основания классификации преступного насилия (на примерах правоприменительной практики)	381
Кабакова О.В.	Правовая культура в мировом правовом и информационном пространстве	385
Мергембаева Н.Б.	Использование специальных знаний при расследованиях террористических актов	388
Монгуш А.С.	Историко-правовой анализ проблемы скотокрадства в Республике Тыва	391
Муратханова М.Б., Мұқаметқазинов А.С.	Қазақстан Республикасының киберқылмыстылық саласындағы заңнамасын жетілдіру бойынша ұсыныстар	395
Ашимова Э.А.	Self-determined liability problems for suicide issues	398
Ашимова Э.А.	Кәмететке толмағандар арасындағы қылмыстылықты жоюдың құқықтық және әлеуметтік аспектілері	402
Балгынтаев А. О.	Согласительное и приказное производство В уголовном процессе Казахстана»	408
Нурлұмбаева Л. Е.	Прикладные вопросы расследования и рассмотрения уголовных дел в порядке приказного производства	413
Тулепенов Ж.К., Какимов А.Ж	Татуласуға байланысты қылмыстық жауаптылықтан босатудың кейбір ерекшеліктері	416

Абенова Д. К.	О доступе задержанного подозреваемого к уголовному правосудию	419
Абдулла А. Б.	Организационно-правовые основы обеспечения информационной безопасности	423
Айнабекова М. Б.	Правовое регулирование противодействия терроризму в Республике Казахстан	426
Ануарова К. А.	Виктимологическая характеристика жертв от половых преступлений	430
Аширбек А. Ж.	Уголовная ответственность в налоговых правонарушениях	434
Балтабай М. Б.	Компенсация морального вреда в уголовном процессе: теоретические и историко-правовые аспекты	437
Давидовская В.А.	Институт наказания по уголовному законодательству стран романо-германской правовой семьи: сравнительный анализ	442
Дарменова Д.Б.	Повышение эффективности взаимодействия государственных органов с неправительственными организациями	446
Досанов М.У.	Салықтық қылмыстардың криминалистикалық сипаттамасы мәселесі туралы	450
Есет А.М.	Теория и практика исправительного воздействия и ресоциализации лиц, осужденных к лишению свободы	453
Кетепова С. Г.	История развития института приказного производства в Республике Казахстан и зарубежных странах	455
Кубенова Ш.А.	Уголовная ответственность за неисполнение обязанностей по воспитанию несовершеннолетнего	459
Khasseanova A.R.	Problems of determining the subject of bribery under the criminal legislation of the Republic of Kazakhstan	463
Пахритдинова А.Ш.	Уголовно-правовая характеристика правонарушений в сфере информатизации и связи	466
Sembay G. B.	Procedural bases of house arrest in criminal proceedings	468
Сулейменова М.К.	Организация террористической деятельности: уголовно-правовые и криминологические аспекты	474
Қожахмет А. Қ.	Қылмыстық сот ісін жүргізуде куәгерлік иммунитеттің түсінігі, мәні және маңызы	476
Сиубаева Н. Ж.	Медициналық қылмыстық құқықбұзушылық субъектісінің ерекшеліктері	480
Феткулов А. Х., Каржасова Г.Б., Орынбеков А. С.	Есірткінің заңсыз айналымына қарсы күрес саласындағы халықаралық ынтымақтастық	482
Исмагулов К.Е., Кажмуратова Д.С.	«Совершенствование уголовного законодательства, направленного на противодействие уголовным правонарушениям в сфере экономической деятельности»	486
Абулкаирова А.М.	Экстремизм как неотъемлемый элемент терроризма	490
Байзакова Р.Б., Бекбергенова А.К.	Особенности судебной реформы в Республике Казахстан	494
Исабекова А. Н.	Некоторые проблемы и перспективы развития уголовно - правового регулирования преступлений экономической направленности	498

Сабырбек Ш. М.	Қылмысқа айдап салушылықтың өзектілігі мен негіздері	501
Сокур А. С.	Незаконное перемещение стратегически важных товаров и ресурсов через таможенную границу в рамках евразийского экономического союза	505
СЕКЦИЯ 4 ВЛИЯНИЕ МЕЖДУНАРОДНОГО ПРАВА НА ИЗМЕНЕНИЯ В СИСТЕМЕ СОВРЕМЕННОГО ГОСУДАРСТВА		
Kulnazarova D.	Extrajudicial resolution of labour disputes in the digitized world	509
Suleimanova I.	Convention on the rights of the child as the main guarantor of state cooperation in the protection of the rights of minors	512
Абаева Х.А.	Принцип долгосрочной устойчивости в сфере коммерческой космической деятельности	516
Абдакимова Д.А.	Правовое регулирование статуса педагога в международном праве и законодательстве зарубежных стран	519
Абенов М.С.	Развитие экономической деятельности Республики Разахстан в условиях интеграции	523
Акпарова Р.Н.	Применение норм международных договоров В уголовном процессе Республики Казахстан	527
Актаева А.Р.	Влияние международного права на национальное законодательство республики казахстан	538
Алпысбаева Ю.А.	Предпосылки и история создания евразийской экономической комиссии	541
Ахметова М.Х.	Международное правовое регулирование мультимодальных перевозок	544
Аюпова З.К., Кусаинов Д.У.	Влияние международного права на изменения правовой системы в условиях интеграции	551
Баймолдинова Е.Т.	Международно-правовое регулирование генной инженерии	554
Бектасова Д.Б.	Соответствие национального законодательства международным стандартам по отправлению правосудия в отношении несовершеннолетних	557
Бырдин Е.Н.	Проблемы защиты прав детей в Российской Федерации и Республике Казахстан: Сравнительный анализ	561
Дуйсенбаева К.И.	Механизм разрешения споров в рамках ВТО	564
Дьяконова А.А., Рахматуллина О.В.	Система источников правового регулирования международного научно-технического сотрудничества в условиях евразийской экономической интеграции: на примере Республики Казахстан	568
Елеубекова Н.Е., Шаймуханов А.Д.	Кеден ісі саласындағы халықаралық ынтымақтастықтың нысаны ретіндегі еуразиялық экономикалық одақтың қызмет етуінің кейбір мәселелері	572
Есиркепова М.М.	Еңбек нарығындағы халықаралық гендерлік теңдік және казахстандағы әйелдердің құқықтық жағдайы	575

Жуманова Н.К.	Концепция международного «мягкого права» в международно-правовой доктрине	580
Жуматаев С.	Имплементация международного гуманитарного права	584
Жуматаев С.	Проблемы определения внутреннего вооруженного конфликта в международном гуманитарном праве	588
Жумашева Н. Ж.	Экономикалық интеграцияның өркендеуі кезінде еуразиялық экономикалық одақта миграциялық жағдайдың дамуы	592
Зукай Ж.	ШЫҰ аясында Қазақстан мен Қытайдың білім және мәдениет саласындағы халықаралық-құқықтық ынтымақтастығы	594
Зязикова Е.М.	Государственный иммунитет и его применение в практике	598
Иманбаев С.М., Батырова С.Б.	Санкции в международном праве	601
Кайратов М.	Space exploration technologies corporation: История компании	604
Карабаев Ф.Ж.	Қылмыстық істер бойынша құқықтық көрсету институтының кейбір пікірталас сұрақтары	607
Қаражан Б.С.	Қазақстан Республикасы мен мұнай экспорттаушы елдер ұйымы арасындағы халықаралық құқықтық қарым-қатынас	609
Костяная Ю.С.	Понятие и место информационной безопасности в системе общей безопасности стран-участниц ЕАЭС	614
Мадмарова А.Д.	Пиратство в международном морском праве	618
Макашева Д.	Правовое регулирование международных перевозок в Республике Казахстан	622
Максым Г.Е.	Спор за залив нутка	624
Ныгметуллинова Д.Е.	Вопросы понятия и сущности общих принципов международного уголовного права	627
Огланов К.Э.	Каспий теңізінің халықаралық-құқықтық мәртебесінің қалыптасуы кезеңдері	631
Ойнарова А.А.	Техническое регулирование – важный инструмент развития торговли в рамках Евразийского Экономического Союза	635
Оленина Т.Ю.	К вопросу о понятии модельных лесов канады и россии	638
Резинкин А.Ю.	Правовое регулирование международного научно-технического сотрудничества России и Узбекистана	641
Реш Р.В.	Вопросы ответственности международных организаций	644

Сарсенова С.Н.	Международно-правовое содержание экономической интеграции Китая и Казахстана	646
Сарсембаев М.А.	Текущие проблемы теории и практики международных договоров Казахстана	650
Серикова И.Е.	Меры ответственности за нарушение таможенных правил	654
Серік Л.С.	Правовые основы технологической модернизации ЕАЭС В контексте целей устойчивого развития	657
Серік Л.С.	Сравнительный анализ международно-правовых документов по борьбе с изменением климата: киотский протокол и парижское соглашение	660
Турмахан А.Б.	Международно-правовое регулирование мирного использования ядерной энергии в Республике Казахстан	662
Файзулла Д.М.	Военное использование космоса в интересах международной безопасности	665
Филатова Е.И.	Правовое регулирование авторского права стран-участниц Европейского Союза.	668

3. История успеха SpaceX // Новатор. URL: <https://novator.io/novosti/istoriya-uspeha-spacex>
4. Программа SpaceX: все о космическом исследовании // Поиск статей. URL: <http://searchint.ru/spacex.php>
5. История успеха SpaceX // Новые бизнес идеи. URL: <https://nbiplus.com/idea/istoriya-uspeha-spacex>.
6. Маск отправил «Теслу» на Falcon Heavy на миллионы лет в космос // Московский комсомолец . URL: <http://www.mk.ru/science/2018/02/07/mask-otpravil-teslu-na-falcon-heavy-na-milliony-let-v-kosmos.html>
7. Как закон регулирует право частной собственности в космосе? // The Village. URL: <http://www.the-village.ru/village/city/asking-question/302347-kosmicheskoe-pravo>.
8. Учёные предупредили, что слетать на Марс можно будет только один раз в жизни // НОВЫЕ ИЗВЕСТИЯ. URL: <https://newizv.ru/news/science/11-01-2018/uchenye-predupredili-chto-sletat-na-mars-mozhno-budet-tolko-odin-raz-v-zhizni-923b319a-b15c-4685-a77d-b9abe44d23b9>
9. Ученые: Планы Илона Маска по колонизации Марса – лишь фантазии // Новый день. URL: <https://newdaynews.ru/technology/606658.html>
10. SpaceX с четвертого раза запустила глобальный интернет // Лента Ру. URL: <https://lenta.ru/news/2018/02/22/spacex/>

УДК 341.45

ҚЫЛМЫСТЫҚ ІСТЕР БОЙЫНША ҚҰҚЫҚТЫҚ КӨРСЕТУ ИНСТИТУТЫНЫҢ КЕЙБІР ШҚІРТАЛАС СҰРАҚТАРЫ

Карабаев Фазылжан Жұмашұлы

f-karabaev@mail.ru

И.о. доцента кафедры международного права ЕНУ им. Л.Н.Гумилева,
Нур-Султан, Казахстан

Қылмыстық істер бойынша құқықтық көмек халықаралық ынтымақтастықтың пәрменді институты ретінде аралас реттеуді қажет етеді: ұлттық заңнамалар нормалары мен халықаралық құқық нормалары басшылыққа алынады. Ары қарай біз осы құқықтық институттың кейбір жалпы және арнайы сұрақтарының Қазақстан Республикасында қалай шешілетініне тоқтаймыз.

Қазақстан Республикасының Қылмыстық-процестік кодексінің 2 бабының 1 тармақшасында «Қазақстан Республикасының Конституциясы Қазақстан Республикасының бүкіл аумағында жоғары заңдық күшке ие және тікелей қолданылады. Осы Кодекстің қағидалары мен Қазақстан Республикасының Конституциясы арасында қайшылықтар болған жағдайда Қазақстан Республикасы Конституциясының ережелері қолданылады» делінген[1]. Бұдан қылмыстық-құқықтық саланың реттелу ерекшеліктерін көруге болады. Екінші жағынан алғанда, аталған Кодекстің 2 бабының 3 тармақшасында « Қазақстан Республикасы ратификациялаған халықаралық шарттар осы Кодекс алдында басымдыққа ие және, халықаралық шартта оны қолдану үшін заң шығару талап етілетіндігі туындайтын жағдайларды қоспағанда, тікелей қолданылады» деп айтылады. Осыдан қылмыстық істер бойынша құқықтық көмек көрсету кезінде ұлттық және халықаралық құқық нормаларының қандай жағдайда қайсысы қолданылатындығы көрініп тұр. Ереже нақты, сұрақ тудырмайды.

Ал Ресей Федерациясының Қылмыстық-процестік кодексінде басқа жағдай орын алған. Кодекстің 1 бабының 3 тармақшасында «халықаралық құқықтың жалпытанылған қағидалары мен нормалары және Ресей Федерациясының халықаралық келісімдері Ресей Федерациясының қылмыстық сот өндірісін реттейтін заңнамаларының құрамдас бөлігі болып табылады» делінген[2]. Бұл ұстаным ұлттық құқық нормаларына басымдық бере отырып, халықаралық келісімдерде бекітілген халықаралық құқық нормаларына бланкеттік сипат береді. Олар ұлттық қылмыстық заңнамаға кіруге тиіс екендігін меңзейді. Осы бапта

бекітілген мына үстемдік туралы ереже пікірталас туғызады: «Егер Ресей Федерациясының халықаралық келісімімен РФ ҚПК-де қарастырылғаннан басқа ережелер бекітілген болса, онда халықаралық келісімнің ережелері қолданылады».

Кейбір зерттеушілердің ойынша, ресейлік қылмыстық процестік заңнан халықаралық келісімдердің барлығы бірдей және барлық жағдайда үстем бола бермейді. Мысалы, Калугин А.Г. мен Шенкевич В.Д. Ресей Федерациясының «Ресей Федерациясының халықаралық келісімдері туралы» федералдық заңының 15 бабының бірінші тармақшасына сілтеме жасай отыра, егер РФ ҚПК-і мен халықаралық келісім арасында коллизия туындаған болса, онда тек ратификацияланған халықаралық келісімдерге ғана үстемдік беріледі деп ұйғарады[3]. ҚПК-інің нормалары үкіметаралық келісімдер мен атқарушы биліктің федералдық органдарының ведомствоаралық сипаттағы келісімдерінен жоғары тұратынымен келісу керек.

Құқықтық көмектің сұрақтары ұлттық заңнамамен қатар халықаралық құқықтың көптеген нормаларымен де реттеледі. Айтып отырғанымыз, құқықтық көмек пен азаматтық, жанұялық және қылмыстық істер (немесе тек қылмыстық істер) жөніндегі құқықтық қатынастар туралы негізгі келісімдердің нормалары ғана емес, сонымен қатар Қазақстан Республикасының құқық жүйесінде елеулі орын алатын, қылмыстылықпен күрестегі мемлекеттердің ынтымақтастығы туралы үкіметаралық келісімдер мен ведомствоаралық сипаттағы келісімдері сияқты басқа да актілердің нормалары. Қылмыстық істер бойынша құқықтық көмек көрсетуді жүзеге асыру кезінде олар, сұраныстарды орындау, процессуалдық әрекеттерді жүргізуді қоса алғанда, негізгі мемлекетаралық келісімдерді нақтылайды және толықтырады. Сондықтан, құқық қолданушылар, прокуратура қызметкері болса да, ішкі істер қызметкері болса да, басқалар болса да, құқықтық көмек туралы сұраныстарға жауап дайындағанда үкіметаралық келісімдер мен ведомствоаралық сипаттағы келісімдердің ережелерін де ескеруге тиіс.

Өзара құқықтық көмек институтына жанама ғана қатысы бар, сөйте тұра қылмыстық істер бойынша құқықтық көмек көрсетудің жекеленген процессуалдық әрекеттерін жүзеге асыру кезінде ескерусіз қалдыруға болмайтын, тағы бір нормалар тобына назар аудару қажет. Сөз халықаралық қылмыстар мен халықаралық сипаттағы қылмыстармен күрес туралы әмбебап және аймақтық конвенциялар туралы болмақшы. Мысалы, 1999 жылғы терроризмді қаржыландырумен күрес туралы Халықаралық конвенция, 2000 жылғы БҰҰ-ның трансұлттық ұйымдасқан қылмыстылыққа қарсы Конвенциясы, 2003 жылғы БҰҰ-ның жемқорлыққа қарсы Конвенциясы - халықаралық ынтымақтастықтың жалпы аспектілерін жан-жақты қарастыратын және ең қауіпті қылмыстарға қарсы әрекет аясында адамдарды жауапкершілікке тарту үшін немесе үкімді орындау үшін қайтаруды нақтылайтын нормалардан тұрады. Қылмыстық істер бойынша құқықтық көмек көрсету институты дәстүрлі келісімдер, сонымен қатар қылмыстылықпен күрес туралы әмбебап және аймақтық конвенциялар жасау нәтижесінде қарқынды дамып келе жатқандығын ескеру керек. Ендігі жерде ресей ғалымы Л.А.Лазутин күн тәртібінде құқықтық көмек және қылмыстық істер бойынша құқықтық қатынастар туралы әмбебап конвенция жасау өзекті мәселе екендігін айтады[4]. Бұл құжат кешенді, құқықтық көмектің барлық элементтерін қамтитын болуға тиіс. Оның құрамына қайтару, сотталғандарды жазасын өтеу үшін беру, қылмыстық қудалауды жүзеге асыру да кіреді.

Өзара құқықтық көмекті ұлттық деңгейде кодификациялау жолдары туралы мәселе де пікірталас тудырады. Бір жағынан қарағанда, осы салаға жататын нормаларды бір құжатқа біріктіру оларды дербес жалпы бөлімге (түсініктер, қағидалар) оқшаулауға және құқықтық көмектің кейбір түрлерін осы қырдан қарастыруға мүмкіндік берер еді. Екінші жағынан – зерттеулер халықаралық құқықтық көмек туралы нормалар өздері құрамына кіретін құқық салаларымен органикалық байланыста болатынын дәлелдеп отыр. Бұл байланыстың көптеген жағдайда тығыздығы соншалық, құқықтық көмек туралы нормаларды тиесілі құқық салаларында дамыту тиімді болар еді.

Айтылған ойлар, біздің ойымызша, осы мәселені кешенді ғылыми зерттеу қажеттілігін жоққа шығармайды, зерттеу халықаралық құқықтық көмекте тұрақты көзқарастың қалыптасуын, оның барлық түрлерінің заңмен реттелуін қамтамасыз етеді.

Қылмыстық істер бойынша құқықтық көмек туралы нормаларды мемлекеттің іштей кодификациялауының екі жолы бар: құқықтық көмек туралы арнайы заң қабылдау (бірнеше мемлекетте заң қабылданған) немесе қолданыстағы Қазақстан Республикасының ҚПК мен ҚК-не толықтырулар енгізу. Қазақстан Республикасы, Ресей Федерациясы сияқты, екінші жолмен жүріп келеді. Халықаралық құқықтық көмек туралы нормаларды тиісті құқық саласы шеңберінде кодификациялаудағы табыс, оның қаншалықты келісіп жасалғанына байланысты болады.

Пайдаланылған қайнар көздер тізімі

1. Қазақстан Республикасының Қылмыстық-процестік Кодексі 2014 жылғы 4 шілдедегі № 231-V ҚРЗ.
2. Уголовно-процессуальный кодекс Российской Федерации" от 18.12.2001 N 174-ФЗ.
3. Калугин А. Г., Шенкевич Д. В. Теоретические и практические проблемы оказания международной правовой помощи по уголовным делам: учеб. пособие. Красноярск, 2007.
4. Лазутин Л. А. Правовая помощь по уголовным делам как межотраслевой нормативный комплекс: моногр. Екатеринбург, 2008.

УДК 341.1/8

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МЕН МҰНАЙ ЭКСПОРТТАУШЫ ЕЛДЕР ҰЙЫМЫ АРАСЫНДАҒЫ ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҚҰҚЫҚТЫҚ ҚАРЫМ-ҚАТЫНАС

Қаражан Бекмырза Серікұлы

bkarazhan@mail.ru

bekmyrzakarazhan@gmail.com

Халықаралық құқық кафедрасының оқытушысы
Л.Н. Гумилев атындағы ЕҰУ, Нұр-Сұлтан, Қазақстан

Мұнай көптеген елдердің, тек ОПЕК мүшелері ғана емес, сонымен қатар, ОПЕК-ке қатыспайтын елдердің экономикаларында үлкен маңызға ие. Әдетте, дамыған мемлекеттер мұнайды импорттаса, дамушы мемлекеттердің экономикалары мұнай, газ сияқты шикізаттарға тәуелді болады. Өкінішке орай, сол мұнайға тәуелді елдердің қатарында Қазақстан да бар. Қазақстан Республикасы Ұлттық Экономика Министрлігі Статистика комитетінің соңғы мәліметі бойынша, еліміздің экспортының 72 проценттен астамы мұнай және өзге де энергетикалық тауарлар [1]. Сондықтан, ОПЕК аясында қабылданып жатқан шешімдер, мұнай бағасының өзгеруі біздің хал-жағдайымызға тікелей әсер етеді. Оны біз күнделікті тұтынатын тауарларымыздың мұнай бағасының арзандап-қымбаттауына байланысты өзгеріп тұратындықтарынан байқай аламыз. Мұнай нарығындағы тұрақтылықты, сол арқылы аймақтағы және еліміздегі экономикалық конъюнтураны сақтап тұруда ОПЕК шешуші рөлді атқаруы тиіс.

Жалпы ОПЕК пен бұрынғы посткеңестік елдердің ынтымақтастығы салыстырмалы түрде жақында орнады. Бұл елдердің арасында маңыздылығы жағынан бірінші орынды, әрине, Ресей алады. Ресей басшылығы ОПЕК-пен тығыз қарым-қатынас орнату қажеттілігі туралы жиі айтады [2, 7]. ОПЕК, сонымен қатар, Ресейдің әріптестері – Қытаймен, Каспий жағалау елдерімен ынтымақтастық орнатуға мүдделі. Ресей мен ОПЕК арасында орнаған осындай диалогта біздің ел барынша өз мүдделерін қорғап қалуға қадамдар жасап отыр. Біз білетіндей, Қазақстанның мұнай өнеркәсібі Ресеймен тығыз байланысты. Қазақстандағы мұнай кен орындарында ресейлік «ЛукОйл», «ГазПром» компаниялары толыққанды жұмыс істеп жүр. Каспий теңізі алқабында ресейлік компаниялардан басқа бірқатар шетелдік компаниялар да жұмыс істеп жатыр. Олардың қатарына батыстық Chevron, Eni, Exxon Mobil,